

TRIBUNA

EDITORIAL

Farts d'esperar

HA PASSAT UN MES, però no ha passat res. Res ha canviat. Continuem encallats als mateixos punts. Drets històrics i finançament. Estatut sí, Estatut no. Trobada sí, trobada no. Qui en té la culpa, tu no vols l'Estatut, a tu no et deixen, a tu no et convé, a mi m'és igual, i tu més. No hi ha hagut reunió entre Maragall i Mas, no hi ha hagut trobades públiques i quasi que ni privades, al marge de la dels socialistes amb si mateixos. S'espera al dictamen del Consell Consultiu, però en el fons sigui el que sigui el que dictaminem, tothom farà la seva igualment, perquè, entre altres coses, no és vinculant. Després de dilluns 5 veurem si hi ha reunions o no, però de moment l'única trobada que es coneix és la de Maragall amb Zapatero i la del president del Govern espanyol amb el líder de l'oposició, Mariano Rajoy. Uns i altres tracten de tranquil·litzar-se mútuament i assegurar-se que això de l'Estatut no passarà els límits, com a resposta a la filtració dels informes negatius sobre la constitucionalitat del text. El que està al límit és la paciència dels pocs catalans que encara s'interessen pel futur del text estatutari. Ara la frontera la marca la Mercè, o primers d'octubre, però no descartin que acabi sent a Tot Sants. Uns i altres asseguruen que és el mes de l'Estatut. Esperem que sigui així, tot i que si aquest és el mes de l'Estatut a Catalunya encara falta per patir l'any de l'Estatut a Madrid. Deixem fer uns quants dies i després farem un dictamen particular. De moment, estem farts de sentir discursos contradictoris, farts de sortides de to i farts d'esperar.

Fora l'incivisme

BARCELONA, ESTIU DE 2005. La història de cada estiu. A les festes de Gràcia hi ha més batalla campal que festa. A les platges la gent dorm. Als carrers la gent orina, les parets estan plenes de pintades reivindicatives, els turistes i els que no ho són recorren la ciutat com si anessin per casa seva. La ciutat *fashion* mostra la seva pitjor cara. La ciutat del Fòrum mostra una diversitat d'actes incívics impropis d'una metròpoli que vol esdevenir exemple a Europa i al món. La cultura contrasta amb la falta d'educació, els projectes majestuosos amb els problemes quotidians, els sorolls amb la necessitat de descansar, les baralles amb la solidaritat. La ciutat *progre* i d'esquerres és fa agressiva i bruta. A Barcelona li fa falta mà dura. Sancions en l'acte, atacar les butxaques. No només d'impostos ha de viure l'Ajuntament. També de treballar fort i recaptar multes quan algú infringeix la llei.

L'incivisme i les actituds antisocials no són problemes per donar-los l'esquena. No són només aspectes en els que l'oposició trobi un filó. No han de ser un lament dels veïns ni un tema de debat als mitjans en uns dies on no hi ha grans notícies d'abast geopolític. La falta de civisme la coneix l'Ajuntament, la té detectada i la vol eradicar, però sens dubte que no ho fa de la manera adequada. Per això és necessari un Ple extraordinari al consistori. El Govern tripartit de Barcelona ha de dedicar el temps a solucionar els problemes que fan que el nivell de vida dels ciutadans sigui pitjor del que mereixen. Això sí que hauria d'interessar-los i no si rebutgem o no les curses de braus.

TRIBUNA LLIURE

MARINA SUBIRATS

Reinventar la convivència

EN TOTS ELS TEMPS s'han produït canvis socials, però la característica de la nostra època és la seva acceleració: hàbits, formes de vida, costums, tipus de relació, que semblaven eterns –i certament no ho eren, però sí que els havíem conegut des que vam néixer– es modifiquen, desapareixen, són substituïts per d'altres. Que, al seu torn, es modifiquen, s'esvaeixen i són substituïts gairebé abans que hàgim pogut identificar-los.

Aquest és un fenomen molt visible a les ciutats, i especialment a les grans ciutats, que solen trobar-se a l'avantguarda de les novetats, que són, per dir-ho així, la porta per on s'introdueix la innovació. Recordo que estudiant la societat barcelonina cap a començaments dels anys noranta em sorprenia la seva estabilitat, la seva calma, tan diferent del que ja en aquell moment podia observar-se en països propers. Havia cessat la immigració interna catalana i espanyola dels seixanta i els setanta, i la població estrangera era reduïdíssima. Estàvem encara discutint les diferències entre catalans i altres catalans, quan tots feia vint anys que vivíem al mateix lloc, i compartíem els mateixos codis culturals amb una escassíssima variació.

Sorprenent, en aquell moment. Però òbviament allò no podia durar, i hem entrat en la fase oposada: Barcelona ha deixat enrere aquesta situació d'aïllament, de tranquil·lilitat una mica provinciana, i s'ha situat en un lloc visible al món. I això ha suposat immigració, turisme, moviment constant de la població autòctona, canvis de tota mena. Barreja de codis culturals diversos, d'escalas de valors, de formes de vida. Moltes coses que podem considerar positives: creativitat, renovació, mestissatge. Però també elements negatius, com en tot canvi: comportaments que eren desconeguts fins ara i que ens molesten o escandalitzen, desconeixement dels nostres valors, desgast d'un espai públic viscut amb intensitat les vint-i-quatre hores del dia. Inconvenients d'allò que és nou i que, entre tots, hem fet possible, sense poder prevenir els efectes col·laterals que suposava.

Fa un parell d'anys que l'equip de govern de l'Ajuntament va començar a detectar signes preocupants d'aquesta nova situació, que globalment hem qualificat de manca de civisme, però que de vegades va més lluny i deriva cap a la violència i les actituds antisocials. Cal diferenciar bé aquests fenòmens, perquè tenen

una arrel diversa. La falta de civisme es manifesta sovint a la mateixa població autòctona, en no tenir cura de les deixalles, del soroll que produïm, de com circulem per la ciutat. I aquí, n'estem convençuts, una feina de recordar com actuar, com viure l'espai públic, com respectar-lo, i d'explicar-ho als nou vinguts, siguin visitants o veïns, ens ajudarà a millorar la nostra ciutat i la convivència que s'hi dona. La violència, però, les ganes de transgredir, de destrossar, d'imposar-se als altres sense respectar-ne la llibertat, és un fenomen diferent, i cal tractar-lo en conseqüència, d'acord amb la llei i arribant a les sancions que en cada cas corresponguin.

La detecció d'aquesta nova situació va portar l'alcalde a iniciar un pla de civisme, en el qual fa gairebé dos anys que estem treballant. Un pla de civisme basat en dos tipus de mesures: l'explicació, la informació, la demanda de complicitat, per una banda; però també la sanció per l'altra, perquè tota l'experiència demostra que, malauradament, no n'hi ha prou amb la informació i les bones paraules. Certament, els partits que estan a l'oposició, dins

Les ganes de transgredir i imposar-se als altres sense respectar-ne la llibertat és un fenomen que cal tractar i sancionar d'acord amb la llei

de l'Ajuntament, amb els que hem estat constantment en contacte per al Pla de civisme, consideren que cal més mà dura, més repressió. Una posició que sempre sembla més contundent i eficaç, però sovint només aparentment, perquè allò que cal és que les persones interioritzin el canvi de comportaments, única manera de normalitzar-los. I d'altra banda, quina Barcelona volem? El llarg esforç no solament de l'Ajuntament, sinó de la ciutat, per sortir d'una societat policial, plena de controls i prohibicions, té un gran valor, i està a la base de molts dels avantatges de què gaudim; no es tracta, doncs, de tornar enrere, sinó de trobar nous equilibris, que ens permetin de fer front als nous reptes i situacions.

Certament, aquests equilibris no són fàcils ni immediats; des de l'inici del Pla de civisme hem advertit que els resultats no es veuran a curt termini, perquè ens trobem davant de canvis culturals de fons. Per exemple: estan d'acord les famílies per exercir més control damunt els comportaments de fills i filles? Els qui treballem en l'ensenyament vivim constantment la constatació de canvis en el capteniment dels joves, de dificultat en l'acceptació de les normes adultes; mares, pares, mestres, ens preguntem, dia a dia, com exercir més control, com fer que la gent jove sigui capaç d'entendre la necessitat de normes, base de la vida social. D'altra banda, les normes mateixes han de ser revisades i adaptades al moment actual, perquè molts dels comportaments que observem eren gairebé desconeguts en altres temps.

Des de l'Ajuntament creiem que era necessari encetar aquest debat, i que cal fer-lo a fons; sabem que no estem sols, hem trobat ja molta complicitat, i som conscients que sols no guanyarem la batalla; podem guanyar-ne parcel·les, acabar amb determinades pràctiques, posant-hi mitjans i esforç. Però en sorgiran d'altres, si no aconseguim uns acords relatius a les formes de viure, als pactes ciutadans de convivència. Estem davant una situació nova, amb poc control social, amb gran llibertat individual: hem de poder inventar, entre tots i totes, com viure aquesta llibertat sense que es converteixi en destructiva, i això només serà possible si comptem amb la voluntat d'aquesta ciutat tan capaç de reinventar-se a cada etapa.

✪ Marina Subirats és cinquena tinenta d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona